

Kriminalomsorgens regionkontorer
Kriminalomsorgens utdanningscenter (KRUS)

Rundskriv

KDI 2/2020

Vår ref:
201420373-33

Dato:
18.02.2020

KDI 2/2020 – RUNDSKRIV OM ELEKTRONISKE KOMMUNIKASJONSHJELPEMIDLER I FENGSEL

1. Innledning og formål

Rundskrivet regulerer nærmere tilgang til og bruk av elektroniske kommunikasjonshjelpemidler i fengsel. Med elektroniske kommunikasjonshjelpemidler menes i denne sammenheng enhver gjenstand som kan benyttes til å opprette elektronisk kommunikasjon med omverdenen. Mest aktuelt er mobiltelefon og bærbare datamaskiner i ulike varianter, men også andre elektroniske gjenstander med denne egenskapen er omfattet av rundskrivet.

Rundskrivet regulerer ikke bruk av stasjonært datautstyr og kablet nettverk som befinner seg på fengselet og som benyttes av ansatte i kriminalomsorgen eller av personell fra samarbeidende etater (importerte tjenester), slik som helsetjenesten, undervisningssektoren, fengselsprestetjenesten m.fl.

Rundskrivet regulerer heller ikke tilgang og bruk av datautstyr som følger direkte av straffegjennomføringsloven § 26, eller regelverk om internett for innsatte (DFS) og BRIK.

Etter straffegjennomføringsloven (strgjfl) § 32 skal telefonsamtaler til og fra innsatte i fengsel med høyt sikkerhetsnivå kontrolleres. I fengsel med lavere sikkerhetsnivå og overgangsbolig skal slik kommunikasjon kontrolleres, dersom det fremstår som nødvendig av sikkerhetsmessige grunner. Kontroll av kommunikasjon anses å være av stor betydning for å forebygge ny kriminalitet eller annen ureglementert atferd i fengsel.

I henhold til strgjfl § 26 kan kriminalomsorgen ut fra hensynet til ro, orden og sikkerhet gi bestemmelser om hvilke gjenstander som er tillatt å ta med inn i fengsel. Med hjemmel i forskriftens § 3-19 gir leder av fengsel nærmere bestemmelser om hvilke gjenstander som tillates. Bestemmelsen gjelder uavhengig av måten gjenstanden bringes med til fengselet på, enten via den innsatte, besøkende, post eller annen måte.

Når det gjelder besøk vises det også til forskriftens § 3-28 annet ledd, hvor det bestemmes at den besøkende ikke kan ta med seg eller levere gjenstander til innsatte under besøket, med mindre det er gitt særskilt tillatelse. Ifølge retningslinjene pkt 31.12 skal slik særskilt tillatelse gis av leder av fengsel.

Tilgang til og bruk av elektroniske hjelpemiddel innebærer en sikkerhetsmessig utfordring i fengselet. Effektiv kontroll med kommunikasjon tilsier en klar regulering av både tilgang til og bruk av elektroniske hjelpemiddel, som er i stand til å muliggjøre kommunikasjon utenfor kriminalomsorgens kontroll.

2. Forbud mot elektroniske kommunikasjonshjelpemidler i fengsel

Det gjelder et generelt forbud mot å bringe inn eller benytte mobiltelefon, bærbar datamaskin eller andre elektroniske hjelpemidler i fengselet.

Forbudet gjelder både for innsatte i fengsel, personer som utfører sitt arbeid i fengselet og besøkende, herunder også advokater, diplomatisk eller konsulær representant eller annen offentlig myndighetsrepresentant.

Forbudet gjelder både fengsel med høyt og lavere sikkerhetsnivå, med mindre dispensasjon er gitt i medhold av punkt 3 nedenfor. I overgangsbolig kan enhetsleder bestemme samme forbud, hvis hensynet til sikkerheten tilsier det.

Forbudet gjelder ikke personell fra nødetater som har behov for umiddelbar tilgang inn i fengselet i utrykningssammenheng.

Det tillates ikke å etablere trådløst nettverk i fengselsenhetene, med mindre disse er satt opp i overensstemmelse med særskilte føringer fra Kriminalomsorgsdirektoratet (KDI).

3. Dispensasjon fra forbudet

Behovet for bruk av elektroniske kommunikasjonshjelpemidler tilsier at det i regulert og kontrollert form kan dispenseres fra forbudet i enkelte situasjoner. Rundskrivet her vil nærmere definere i hvilke tilfeller slike hjelpemiddel kan tillates tatt inn i fengselet og bruken av dem. For øvrig gjelder straffegjennomføringslovens regler.

Med tjenstlig behov menes i dette rundskrivet de tilfellene hvor tilgang til, og bruk av elektroniske kommunikasjonshjelpemiddel er nødvendig for en hensiktsmessig og sikkerhetsmessig utførelse av sitt arbeid.

Følgende unntak fra forbudet mot elektroniske kommunikasjonshjelpemidler gjelder:

a) mobiltelefon:

Ansatte i kriminalomsorgen som vurderes å ha et tjenstlig behov, kan etter særskilt tillatelse fra direktøren for regionalt nivå eller KDI medbringe og bruke mobiltelefon i fengsel. Tilsvarende gjelder for tilsatte i Statsbygg.

Beslutninger om dispensasjon skal skriftliggjøres og arkiveres på eget journalnummer i doculive som hvert regionkontor oppretter.

For besøkende, herunder advokater, diplomatisk og konsulær representant og annen offentlig myndighet kan leder av fengsel unntaksvis i enkeltstående tilfeller tillate at mobiltelefon bringes med og benyttes i fengsel. Det skal foreligge særlig grunn og en slik tillatelse skal fremgå av besøksjournalen. Mobiltelefonen skal ikke under noen omstendighet bringes med inn i besøksrom eller benyttes i umiddelbar nærhet av innsatte.

I fengsel med høy sikkerhet skal mobiltelefon aldri bringes med inn i et område hvor innsatte regelmessig oppholder seg. Dette gjelder uansett hvilken dispensasjon som er gitt i tilfellene nevnt ovenfor.

Uavhengig av det som er nevnt ovenfor gis det tillatelse til å medbringe og benytte mobiltelefon og tilsvarende teknologi for polititjenestepersoner og representanter for påtalemyndigheten, hvis dette er nødvendig i forbindelse med avhør i en straffe- eller undersøkelsessak. Tillatelsen skal føres i KOMPIS på den personen som politiet ønsker å snakke med i fengselet, sammen med politiets saksnummer for aktuelle sak.

I fengsel med lavere sikkerhetsnivå, kan direktøren for regionalt nivå kan etter nærmere vurdering gi midlertidig dispensasjon fra forbudet mot å benytte mobil tjenestetelefon i områder hvor innsatte regelmessig oppholder seg.

b) bærbar datamaskin:

Tilsatte i kriminalomsorgen som har fått utlevert bærbar datamaskin som arbeidsverktøy på bakgrunn av tjenstlig behov, tillates å bringe med seg og benytte denne i fengselet når det finnes behov for det. Datamaskinen skal være satt opp i overensstemmelse med gjeldende regelverk for datamaskiner i kriminalomsorgen.

Også tilsatte i kriminalomsorgens samarbeidende etater (importerte tjenester) som på fast basis utøver sin jobb i fengsel, kan bringe med seg og benytte bærbar datamaskin hvis dette er nødvendig utover det tilbudet som befinner seg stasjonært inne på fengselet.

Leder av fengselet, eventuelt enhetsleder kan gi enkeltstående tillatelse til å bringe med seg og benytte bærbar datamaskin i fengselet til personer som ikke er tilsatt i kriminalomsorgen som skal gjennomføre kurs, opplæring, holde foredrag eller lignende. Tilsvarende gjelder for representanter for ulike tilsynsorgan.

Det tillates videre at bestemte grupper som angitt nedenfor får bringe med seg og benytte bærbar datamaskin i fengselet. Med bærbar datamaskin menes i dette tilfelle bærbar PC, bærbar Mac eller såkalte nettbrett. Den bærbare datamaskinen skal ikke være utstyrt med SIM kort, idet aktivt SIM kort gir maskinen egenskaper på like linje med en mobiltelefon. Adgangen til å bringe med seg og benytte bærbar datamaskin i fengsel gjelder kun for yrkesrelatert bruk. Følgelig skal datamaskinen utelukkende benyttes til det arbeide som personer utfører i fengselet. Det tillates ikke å koble seg opp mot trådløst nettverk fra en slik datamaskin.

Datamaskinen skal bare brukes på det området i fengselet som er godkjent til slik bruk.

Tillatelse til å bringe med seg og benytte bærbar datamaskin som nevnt i tredje avsnitt over gjelder for:

- representanter for **politi- og påtalemyndigheten**
- **forsvarsadvokater og advokatfullmektiger** i forbindelse med straffeforfølgning og ivaretagelse av forsvareroppgaver overfor klient/innsatt
- representanter for **Spesialenheten for politisaker**
- representanter for **Gjenopptakelseskommisjonen**
- representanter for **Torturovervåkningskommisjonen**
- representanter for **Sivilombudsmannen**
- ansatte fra **NAV**
- ansatte fra **Statsbygg**

Andre yrkesgrupper som mer sporadisk utfører arbeid i fengselet, kan i den grad bærbar datamaskin er en nødvendig forutsetning for utførelsen av sitt arbeid, bringe denne med seg etter skriftlig enkeltstående tillatelse fra fengselsleder. Ulike håndverktjenester eller teknisk arbeide som er nødvendig for driften av fengselet er blant annet eksempler på dette.

Den innsatte skal aldri, heller ikke under påsyn av den som er gitt tillatelse, gis mulighet til selv å benytte datamaskinen.

4. Annen tilrettelegging mv

Fengslene skal stille egnet datamaskin til disposisjon for innsatte som har behov for å gjennomgå etterforskningsmateriale i fengselet uten at politi eller forsvarer er til stede. Maskinen skal kun settes opp med programvare som er påkrevet for å ivareta behovet for å gjennomgå elektronisk etterforskningsmateriale. En slik datamaskin skal ikke ha nettverkstilgang, og fengselsenheten må etablere rutiner som sikrer at materiale som eventuelt lagres i maskinen skal slettes etter bruk.

Det er ikke tillatt å utlevere ekstern harddisk, minnepenn eller lignende lagringsmedium til innsatte.

5. Brudd på tillatelse ved tilgang og bruk

I alle fengsler skal det foreligge en erklæring som den eksterne besøkende som bringer med seg datamaskin inn i fengselet skal underskrive på. Skrivet inneholder en erklæring om at personen er kjent med reglene for medbringning og bruk av datamaskin, og at vedkommende ikke vil handle i strid med disse reglene (vedlagt).

Dersom det oppdages at personer som er ansatt utenfor kriminalomsorgen og som er gitt tillatelse til å bringe med seg elektroniske hjelpemidler bryter reglene fastsatt i dette rundskriv, skal fengselet ta dette direkte opp med vedkommende eller dennes arbeidsgiver. Tilsvarende gjelder overfor personer som bringer inn og/eller benytter mobiltelefon eller datamaskin i fengslene uten tillatelse etter dette rundskriv.

For personer som ikke er ansatt av kriminalomsorgen skal det gis en skriftlig advarsel for forholdet med informasjon om at nytt brudd kan medføre adgangsforbud til fengselet. Er det avdekket forsettlig eller grovt uaktsomt brudd på reglene, kan vedkommende umiddelbart nektes adgang til fengselet. Melding kan også bli sendt til ev. tilsynsorgan yrkesgruppen er underlagt.

Eventuelle brudd på rundskrivet begått av ansatte i kriminalomsorgen reguleres etter statsansatteloven mv.

6. Kontroll med at regelverket overholdes.

Når det gjelder kontrolltiltak, vises til bestemmelsene i strgf. §§ 27 og 28, jf. strgf. § 26.

7. Iverksettelse

Rundskrivet trer i kraft straks og gjelder inntil annet blir bestemt. Samtidig oppheves rundskriv KDI 6/2015.

Jan-Erik Sandlie
assisterende direktør

Tom A. Enger
avdelingsdirektør

Vedlegg: egenerklæringskjema

Kopi: Politidirektoratet